

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL CONSTANȚA
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. (...)

ÎNCHEIERE

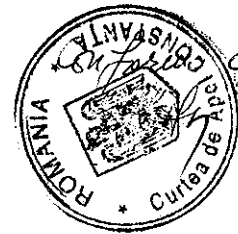
Ședința publică din 6 aprilie 2016

Completul compus din:

PREȘEDINTE (...)

Judecător (...)

Grefier (...)

Pe rol, soluționarea apelului civil formulat de apelanta pârâtă (...), cu sediul în (...), în contradictoriu cu intimata reclamantă (...), domiciliată în (...), cu domiciliul procesual ales în (...) la Cabinet de avocat (...), împotriva sentinței civile nr. (...), pronunțată de Tribunalul Constanța, Secția I civilă, în dosarul nr. (...), având ca obiect anulare act.

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă d-na avocat (...) pentru intimata reclamantă (...), în substituirea avocatului titular (...), potrivit delegației de substituire f.n. din 06.04.2015, depusă la dosar, la care s-a anexat împuternicirea avocațială nr. 241/04.04.2016, lipsind apelanta pârâtă (...).

Procedura este legal îndeplinită, în conformitate cu disp.art. 155 și următoarele Cod proc.civ.

Grefierul prezintă referatul cauzei arătând următoarele:

- apelul este declarat și motivat în termen și scutit de plata taxei de timbru;
- la data de 01.04.2016 apelanta pârâtă a trimis prin fax cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept vizând aplicabilitatea art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013.

După referatul grefierului de ședință, instanța înmânează apărătorului intimatei reclamante un exemplar al cererii formulate de către (...) pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv aplicabilitatea art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013, anume dacă persoanele îndreptățite sau autorii acestora, care au obținut titluri de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și nu au urmat procedura administrativă privind valorificarea acestora, prevăzută de Titlul VII din Legea nr. 247/2005, li se aplică sau nu dispozițiile art. 41 alin.1 din Legea 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire în natură sau prin echivalent a imobilelor preluate în perioada regimului comunist.

Referitor la această problemă, instanța învederează că, practic se solicită să se lămurească împrejurarea dacă după obținerea unui titlu pentru despăgubire o persoană care nu a optat pentru transformarea acestuia în titlu de plată, poate să solicite în condițiile modificării legislației direct, conform art. 41 din Legea 165/2013, plata acestor despăgubiri, care se realizează prin Ministerul Finanțelor Publice, sau, dimpotrivă, plata acestor despăgubiri trebuie să fie făcută numai după finalizarea procedurii prevăzute de Titlul VII din Legea nr. 247/2005.

Având cuvântul, reprezentantul intimatei reclamante pune concluzii de admitere a cererii apelantei pârâte prin care solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea acestei chestiuni de drept. Din punctul său de vedere rezolvarea acestei probleme de drept este hotărâtoare pentru soluționarea cauzei, motiv pentru care concluziile sale sunt pentru admiterea acestei solicitări, instanța de apel urmând să suspende judecata pricinii până la pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile.

Instanța rămâne în pronunțare asupra solicitării de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în legătură cu aplicabilitatea dispozițiilor art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013 și asupra cererii de suspendare, dacă este cazul.

C U R T E A

Având nevoie de timp pentru a delibera,

D I S P U N E

Amână pronunțarea la 14 aprilie 2016.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 6 aprilie 2016.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)

Ședința publică din 14 aprilie 2016

C U R T E A

Întrunită în aceeași compunere, având nevoie de timp pentru a delibera,

D I S P U N E

Amână pronunțarea la 20 aprilie 2016.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 aprilie 2016.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL CONSTANȚA
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. (...)

ÎNCHEIERE

Ședința publică din 20 aprilie 2016

Completul compus din:

PREȘEDINTE (...)

Judecător (...)

Grefier (...)

Pe rol, soluționarea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în legătură cu aplicabilitatea art.41 alin.1 din Legea nr. 165/2013, formulată de apelanta pârâtă (...), cu sediul în (...), în cadrul apelului declarat de aceasta împotriva sentinței civile nr. (...), pronunțată de Tribunalul Constanța, Secția I civilă, în dosarul nr. (...), în contradictoriu cu intimata reclamantă (...), domiciliată în (...), cu domiciliul procesual ales în (...), la Cabinet de avocat (...), având ca obiect anulare act.

Dezbaterile asupra solicitării de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile au avut loc în ședința publică din 6 aprilie 2016 și au fost consemnate în încheierea din acea dată, ce face parte din prezenta încheiere.

Având nevoie de timp pentru a delibera, completul de judecată a amânat pronunțarea asupra acestei cereri la data de 14 aprilie 2016 și 20 aprilie 2016, când a dat următoarea soluție;

CURTEA

Analizând cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, constată următoarele:

I. Obiectul acțiunii și expunerea succintă a procedurilor

Prin cererea adresată Tribunalului Constanța la 16 februarie 2015 reclamanta (...) a solicitat instanței să dispună, în contradictoriu cu (...), anularea adresei nr.4603/SSET emisă de pârâtă și comunicată la 05.11.2014 și emiterea în favoarea sa a unui titlu de plată conform dispozițiilor art.41 alin.1, 2 și 4 din Legea nr.165/2013, în temeiul titlului de despăgubire, respectiv în temeiul Deciziei nr.4359/FF/02.09.2008 emisă de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

În motivarea cererii reclamanta a arătat că, prin Decizia nr.4359/FF/02.09.2008, Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a emis titlul de despăgubire nr.2313/FF/29.04.2008, în cuantum de 41.250 lei, în temeiul art.13 alin.1 și art.16 alin.7 din Titlul VII din Legea nr.247/2008, având în vedere raportul de evaluare întocmit în dosarul intern nr.8763/FFCC/2007 și că, în urma solicitării de emitere a unui titlu de plată, pârâta i-a comunicat adresa nr.4603/SSET prin care i-a adus la cunoștință că titlul de plată nu mai poate fi emis deoarece titlul de despăgubire nu a fost valorificat în termen de 3 ani de la comunicare, conform art.18¹ alin.4 Cap.V din Titlul VII al legii nr.247/2005.

Pârâta (...) a invocat prin întâmpinare excepția tardivității cererii cu motivarea, în esență, că valorificarea titlului de despăgubire se putea face, potrivit art.18¹ alin.4, Capitolul V¹ din Legea nr.247/2005, în termen de 3 ani de la data emiterii, termen în care titularul acelui titlu are posibilitatea să solicite, potrivit art.3 lit.a coroborat cu art.18¹ și art.18⁷, fie conversia drepturilor de creanță încorporate în titlu în acțiuni emise de Fondul Proprietatea fie, după caz, în funcție de opțiunea titularului înscris în acesta, preschimbarea lor contra titluri de plată. Reclamanta, în calitate de titulară a unui titlu de despăgubire nu a înțeles să valorifice decizia CCSD, reprezentând titlu de despăgubire, prin constituirea unui dosar de opțiune la ANRP în termenul de 3 ani de la data emiterii deciziei, astfel că aceasta nu a parcurs procedura administrativă prevăzută de legea specială.

Prin încheierea din 3 septembrie 2015 Tribunalul Constanța a respins excepția tardivității cererii cu motivarea că prin acțiunea promovată reclamanta urmărește concretizarea unui drept rezultat din acordarea unor măsuri compensatorii pentru preluarea abuzivă în proprietatea statului a unui bun, astfel că aceasta poate solicita pe cale contencioasă obligarea la emiterea unei dispoziții care să aibă ca finalitate tocmai valorificarea acestui drept.

Prin sentința civilă nr.2964/05.11.2015 tribunalul a admis acțiunea reclamantei, a dispus anularea adresei nr.4603/SSET/2013 emisă de (...) și a obligat pârâta să emită în favoarea reclamantei titlul de plată, în temeiul deciziei nr. 4359/FF/2 septembrie 2008, emis de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

În considerentele hotărârii pronunțate prima instanță a reținut că prin Legea nr.117/2012, pentru aprobarea O.U.G. nr.4/2012, a fost suspendată emiterea titlurilor de despăgubire, a titlurilor de conversie, precum și procedurile privind evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri, de la data intrării în vigoare a legii și până la data de 15 mai 2013, astfel că prescripția extinctivă nu a curs decât pe o durată de câteva luni, respectiv până la 4 iulie 2012 întrucât a intervenit o suspendare în temeiul legii, care a durat potrivit prevederilor actului normativ mai sus menționat până la data de 15 mai 2013. S-a constatat că, în speță, opțiunea persoanelor îndreptățite la emiterea titlurilor de despăgubire sau a titlurilor de conversie a acestora în acțiuni nu s-a putut realiza atât timp cât au existat cauze de suspendare a acestui drept.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta (...), criticând-o pentru nelegalitate sub aspectul soluționării cererii de anulare a adresei emisă de către A.N.R.P., în condițiile nereținerii de către instanță a obligației reclamantei de a parcurge procedura administrativă prevăzută la Cap.V¹ din Titlul VII din Legea nr.247/2005, pentru valorificarea Deciziei nr.4359/FF/02.09.2008 emisă de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

În motivarea apelului s-a susținut că era o obligație legală imperativă, prevăzută de art. 18¹ coroborat cu art. 18¹ alin.2 și alin.4 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, ca reclamanta, titular al titlului de despăgubire, să procedeze la manifestarea expresă a opțiunii sale în sensul emiterii unui titlu de plată ori de conversie, în termenul de 3 ani de la data emiterii titlului de despăgubire și numai în ipoteza efectuării acestei proceduri administrative reclamanta ar fi putut solicita instanței de judecată emiterea titlului de plată în condițiile art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013.

S-a considerat greșită reținerea de către instanța de fond a existenței unei cauze legale de suspendare a termenului de opțiune pentru persoanele îndreptățite la emiterea titlurilor de plată sau a titlurilor de conversie, concluzia fiind desprinsă din interpretarea prevederilor art. IV alin.2 și 3 din O.U.G. nr. 627/2010 care se referă la valorificarea titlurilor de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor în perioada de suspendare, cu trimitere la statuările din Decizia nr. 1242/22.09.2011 a Curții Constituționale.

II. Admisibilitatea sesizării

Potrivit art. 519 Cod procedură civilă „Dacă în cursul judecății, un complet de judecată al (...), curții de apel (...), investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

II.1. Stadiul procedurii

Cum s-a arătat în expunerea succintă a procesului, Curtea de Apel Constanța a fost sesizată cu soluționarea apelului împotriva sentinței civile nr. 2964/5.11.2015 pronunțată de Tribunalul Constanța în primă instanță, într-o cauză având ca obiect o cerere de emitere în favoarea reclamantei a unui titlu de plată, în temeiul titlului de despăgubire emis de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, potrivit art. 41 alin.1,2 și 4 din Legea nr. 165/2013.

Cauza se află astfel în fața Curții de Apel Constanța în ultimă instanță, potrivit disp.art.35 alin.1 și 4 din Legea nr. 165/2013.

II.2.Chestiunea de drept ce se solicită a fi rezolvată de principiu și legătura ei cu cauza

(...) a solicitat instanței de apel sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în sensul de a se stabili dacă persoanelor îndreptățite sau autorilor acestora, ce au obținut titluri de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și nu au urmat procedura administrativă privind valorificarea acestora prevăzută de Legea nr. 247/2005, li se aplică dispozițiile art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist din România.

Cu alte cuvinte, chestiunea de drept vizează accesul persoanelor îndreptățite, care beneficiază de un titlu de despăgubire, la procedurile de plată a sumelor de bani reprezentând despăgubiri, reglementate de art. 41, alin.1 din Legea nr. 165/2013, în condițiile în care aceste persoane nu au urmat procedura de valorificare a titlurilor de despăgubire conform prevederilor art. 18¹ alin.1 și 2 Cap. V¹ din Legea nr. 247/2005, modificată prin O.U.G. nr. 81/2007, în termenul de 3 ani prevăzut de alin.4 al art. 18¹ din același act normativ.

Având în vedere că în apelul formulat (...)invocă nelegalitatea hotărârii primei instanțe pe motiv că nu a avut în vedere nerespectarea de către reclamantă a procedurii și a termenului de valorificare a titlului de despăgubire, prevăzute de art. 18¹ alin.1, 2 și 4 Cap. V¹ din Legea nr. 247/2005, dreptul reclamantei la valorificare fiind prescris la data introducerii acțiunii, instanța constată că de lămurirea modului de aplicare a dispozițiilor art. 41 alin.1 din legea nr. 165/2013 depinde soluționarea pe fond a apelului.

II.3. Caracterul de noutate al problemei de drept enunțate

În opinia noastră problema ce face obiectul prezentei sesizări este o chestiune de drept în sensul art. 519 alin.1 Cod procedură civilă deoarece se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție statuarea asupra modalității de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 41 alin.1 din Legea 165/2013, respectiv asupra sferei categoriei de persoane îndreptățite care poate obține plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri.

Problema de drept enunțată este una nouă deoarece, din consultarea jurisprudenței, rezultă că asupra acestei chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre, astfel cum rezultă din datele de pe site-ului www.scj.ro.

De asemenea, până la data pronunțării prezentei încheieri (20.04.2016), astfel cum a rezultat din consultarea dosarelor/sesizărilor prealabile în materie civilă, publicată pe site-ul www.scj.ro, această problemă de drept nu face obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă.

Ulterior acestei date, potrivit mențiunilor de pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție rezultă că, în dosarul înregistrat sub nr. 2054/1/2016 din 24.05.2015, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă a fost sesizat de către Curtea de Apel Craiova în legătură cu o problemă de drept adiacentă celei care face obiectul prezentei sesizări, respectiv aceea privind modul de interpretare a dispozițiilor art. 18¹ alin.4 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, în corelare cu dispozițiile art. III din O.U.G. nr. 62/2010 și ale articolului unic din O.U.G. nr. 6/2012, aprobată prin Legea nr. 117/2012, în sensul dacă termenul de prescripție prevăzut de dispozițiile art. 18¹ alin. 4 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005 este afectat de o cauză specială de suspendare a prescripției extinctive, în reglementarea dată de dispozițiile art. III din O.U.G. nr. 62/2010 și ale articolului unic din O.U.G. nr. 4/2012 aprobată prin Legea nr. 117/2012.

II.4. Nu a fost identificată jurisprudență a Înaltei Curți de Casație și Justiție prin care să se dezlege problema de drept și aceasta nu face obiectul unui recurs în interesul legii conform datelor obținute prin consultarea site-ului www.scj.ro.

II.5. În jurisprudența Curții Constituționale nu au fost identificate decizii cu relevanță directă în privința chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării. Ar putea fi avute în vedere însă, prin argumentele și principiile invocate în considerente, Decizia nr. 566/16.10.2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 și art. 41 alin.(1) – (4) din Legea nr. 165/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34/15.01.2015, și Decizia nr. 1/14.01.2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a II-a raportate la cele ale art. 4 alin.(1)-(4) din Legea nr. 165/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 17/07.03.2015.

Curtea Constituțională a statuat, prin deciziile menționate, că „beneficiarii unui titlu de despăgubire, care a fost valorificat prin emiterea unui titlu de plată, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, pe de o parte, și cei cărora nu le-a fost emis titlul de plată, corespunzător valorii titlului de despăgubire, până la intrarea în vigoare a legii noi, pe de altă parte, se află într-o situație juridică ce diferă în mod obiectiv, sub aspectul reglementării legale incidente modalității de valorificare a titlului de despăgubire. Or, din acest punct de vedere, este firesc ca, în temeiul principiului de drept *tempus regit actum* modalitatea de acordare a despăgubirilor să se supună regulilor în vigoare la data emiterii deciziei administrative, în speță titlul de plată, care, potrivit noii legi, este emis de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în temeiul art. 41 alin.(4) din Legea nr. 165/2013 „.

II.6. La nivelul Curții de Apel Constanța nu a fost identificată jurisprudență în referire la problema de drept enunțată.

Menționăm că, la dosarul cauzei, apelanta (...) a depus sentința civilă nr. 776/04.09.2015 a Tribunalului Argeș, sentința civilă nr. 116/CA/28.01.2015 pronunțată de Tribunalul Brașov, sentința civilă nr. 1232/CA/24.09.2015 pronunțată de Tribunalul Constanța, sentința civilă nr. 68/23.06.2015 pronunțată de Curtea de Apel Târgu-Mureș – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, sentința civilă nr. 53/29.09.2015 a

Tribunalului Mehedinți, hotărâri prin care instanțele au reținut că, pentru valorificarea titlurilor de despăgubire emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, persoana îndreptățită era obligată să urmeze procedura prevăzută de art. 18¹ și să respecte termenul de 3 ani prevăzut de alin.4 al art. 18¹ din legea nr. 247/2005. În raport de aceste hotărâri, sentința civilă nr. 2964/05.11.2015 pronunțată de Tribunalul Constanța, care a fost atacată în prezenta cauză, cuprinde o opinie contrară.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept.

III.1. La 06.04.2016 apelanta pârâtă (...) a formulat cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă persoanelor îndreptățite sau autorilor acestora, ce au obținut titluri de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și nu au urmat procedura administrativă privind valorificarea acestora prevăzută de Legea nr. 247/2005, li se aplică dispozițiile art. 41 alin.(1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire.

S-a susținut că de modul de lămurire a acestei chestiuni de drept depinde soluția ce urmează a fi pronunțată în cauză în privința susținerilor apelantei referitoare la prescripția dreptului, respectiv netemeinicia pretențiilor reclamantei de a obține emiterea unui titlu de plată, în condițiile în care aceasta nu a urmat procedura administrativă prevăzută de art. 18 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005 pentru a beneficia de dispozițiile art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013.

A arătat că, pentru a emite un titlu de plată aferent deciziei emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, persoanele îndreptățite ori moștenitorii acestora aveau obligația legală de a forma un dosar de opțiune prin care aveau posibilitatea să solicite emiterea unui titlu de plată/titlu de conversie.

Valorificarea titlurilor de despăgubire se efectua în conformitate cu art. 18¹ coroborat cu art. 18⁷ din legea nr. 247/2005 – Titlul VII, într-una din modalitățile prevăzute de text și potrivit alin.4 al aceluiași articol titlurile de despăgubire se valorificau în termen de 3 ani de la data emiterii, care însă nu expiră mai devreme de 12 luni de la prima ședință de tranzacționare a acțiunilor emise de Fondul Proprietatea.

Consideră că legiuitorul a stabilit o procedură specială pentru acordarea acestor despăgubiri prin Legea nr. 247/2005, prin luarea în considerare a competențelor și procedurilor stabilite în privința instituțiilor implicate, a numărului mare de solicitanți și a resurselor materiale limitate de care dispune bugetul de stat, pentru evitarea blocării funcționării mecanismului de restituire și a discriminărilor între solicitanți.

La această dată, procedura de emitere a titlurilor de plată, precum și plata acestora se află sub incidența Legii nr. 165/2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 278/17.05.2013.

Potrivit dispozițiilor art. 41 alin.(1)-(4) din noua lege, aplicabile în prezenta cauză, în vederea efectuării plății de către Ministerul Finanțelor Publice, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite titluri de plată „în ordinea de înregistrare a dosarelor de opțiune constituite de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și a titlurilor de despăgubire emise în condițiile art. 41 din aceeași lege”.

Cu alt cuvinte, titularul unei decizii de despăgubire emisă de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 va beneficia de dispozițiile art. 41 din această lege, care prevăd că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite titluri de plată ce vor deveni scadente după data de 01.01.2014, plata sumelor de bani fiind eșalonată pe o perioadă de 5 ani, dar nu înainte de realizarea procedurilor prevăzute de lege.

Or, câtă vreme persoanele îndreptățite sau autorii acestora nu au urma procedura privind valorificarea titlului de despăgubire emis de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor în condițiile prevăzute de Legea nr. 247/2005 nu li se poate aplica procedura prevăzută de art. 41 din Legea nr. 165/2013 întrucât aceștia nu au urmat procedura administrativă și nu au constituit dosar de opțiune.

Intimata reclamantă nu a formulat un punct de vedere în legătură cu problema de drept în discuție dar a fost de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în condițiile art. 519 Cod procedură civilă.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

IV.1 Normele de drept apreciate ca fiind incidente în cauză

Legea nr. 165 din 16 mai 2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 41

(1) "Plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, se face în termen de 5 ani, în tranșe anuale egale, începând cu 1 ianuarie 2014.

(2) Cuantumul unei tranșe nu poate fi mai mic de 5.000 lei.

(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite la alin. (1), Comisia Națională emite titluri de despăgubire, prin aplicarea procedurii specifice Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

(4) Titlul de plată se emite de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în condițiile alin. (1) și (2) și se plătește de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere".

ART. 50

"La data intrării în vigoare a prezentei legi:

c) articolele 13, 14, 14¹, 14², 15 literele a) - d) și f), articolele 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 18⁶, 18⁷, 18⁸, 18⁹ și articolul 22 din titlul VII "Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv" al Legii nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice dispoziție contrară prezentei legi se abrogă".

***Legea nr. 247 din 19 iulie 2005
privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente
Titlul VII Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, modificat prin OUG nr.81/2007***

ART. 3

"În înțelesul prezentului titlu, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:
(...)

"h) titlurile de plată sunt certificate emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în numele și pe seama statului român, care încorporează drepturile de creanță ale deținătorilor asupra statului român, de a primi, în numerar o sumă de maxim 500.000 lei. Sumele aferente despăgubirilor în numerar se plătesc în două tranșe, pe parcursul a doi ani, calculați cu începere de la data emiterii titlului de plată, până la concurența sumei de 500.000 lei, chiar dacă valoarea titlurilor de despăgubire depășește această sumă. Sumele aferente despăgubirilor în numerar în cuantum de maxim 250.000 lei se vor plăti într-o singură tranșă. Despăgubirile în numerar mai mari de 250.000 lei dar până în 500.000 lei se vor plăti astfel: prima tranșă a despăgubirilor în numerar va fi în cuantum de 250.000 lei, cea de-a doua tranșă a despăgubirilor va fi reprezentată de diferența între cuantumul total al despăgubirilor în numerar și suma de 250.000 lei. Suma de până la 500.000 lei urmează a se acorda pentru fiecare dosar de despăgubire, cu mențiunea ca în ipoteza în care obiectul cererilor de restituire, deși identic, a fost disjuns, pretențiile de restituire fiind soluționate de entități diferite, dosarele respective se vor conexe, socotindu-se a fi un singur dosar de despăgubire";

ART. 5

"(1) Titlurile de despăgubire au următorul regim juridic și caracteristici:

(...)

c) au o durată limitată de existență și circulație, respectiv până la conversia în acțiuni emise de Fondul "Proprietatea" și/sau, după caz, în funcție de opțiunea titularului ori a titularilor înscrși în acestea, până la preschimbarea lor contra titluri de plată, în limitele și în condițiile prevăzute de prezenta lege";

ART. 18

"(1) După emiterea titlurilor de despăgubire aferente, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților va emite, pe baza acestora și a opțiunilor persoanelor îndreptățite, un titlu de conversie și/sau un titlu de plată. Titlul de conversie va fi înaintat Depozitarului Central în termen de 30 de zile calendaristice calculate de la data emiterii, în vederea conversiei în acțiuni, iar titlurile de plată vor fi remise Direcției pentru Acordarea Despăgubirilor în Numerar în vederea efectuării operațiunilor de plată".

CAP. 5¹ Valorificarea titlurilor de despăgubire. Stabilirea algoritmului de atribuire a acțiunilor emise de Fondul "Proprietatea"

SECȚIUNEA 1

Valorificarea titlurilor de despăgubire

ART. 18¹

"(1) Titlurile de despăgubire pot fi valorificate de deținătorii acestora într-una din modalitățile prevăzute în prezenta secțiune.

(2) Dacă titlul de despăgubire individual este emis pentru o sumă de maxim 500.000 lei, titularul acestuia are posibilitatea să solicite fie realizarea conversiei acestuia în acțiuni emise de Fondul "Proprietatea", fie acordarea de despăgubiri în numerar, fie parte în acțiuni, parte în numerar.

(3) Dacă titlul de despăgubire individual este emis pentru o sumă care depășește 500.000 lei, titularul acestuia are două posibilități de valorificare a titlurilor de despăgubire, în funcție de opțiunea sa:

a) să solicite primirea exclusiv de acțiuni emise de Fondul "Proprietatea" sau

b) să solicite primirea de titluri de plată, în condițiile art. 14¹ și cu respectarea termenelor și a limitărilor prevăzute la art. 3 lit. h) din lege și, până la concurența despăgubirii totale acordate prin titlul sau titlurile de despăgubire, acțiuni emise de Fondul "Proprietatea".

(4) Titlurile de despăgubire se valorifică în termen de 3 ani de la data emiterii, care însă nu expiră mai devreme de 12 luni de la prima ședință de tranzacționare a acțiunilor emise de Fondul "Proprietatea".

ART. 18²

” În cazul prevăzut la art. 18¹ alin. (2), titularul titlului de despăgubire va proceda astfel:

a) dacă optează pentru primirea exclusiv de despăgubiri în numerar, se prezintă, personal sau prin mandatar cu procură autentică, la Direcție, care, după reținerea titlului de despăgubire în original, îi va transfera despăgubirea în numerar în termen de 15 zile calendaristice de la data existenței disponibilităților financiare;

b) dacă optează pentru valorificarea titlului de despăgubire exclusiv prin conversia acestuia în acțiuni emise de Fondul "Proprietatea", se prezintă, personal sau prin mandatar cu procură autentică, la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, care în baza solicitării exprese a persoanei despăgubite și după reținerea titlului de despăgubire în original, dispune realizarea conversiei acestuia în acțiuni emise de Fondul "Proprietatea" și instrucează depozitarul central al acțiunilor emise de Fondul "Proprietatea" să înregistreze persoana despăgubită în registrul acționarilor Fondului "Proprietatea".

c) dacă optează pentru primirea de despăgubiri în numerar și acțiuni emise de Fondul "Proprietatea", se prezintă, personal sau prin mandatar cu procură autentică, la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților care, după reținerea titlului de despăgubire în original, eliberează un titlu de plată pentru suma solicitată de persoana despăgubită și un titlu de conversie, pentru diferența dintre valoarea înscrisă în titlul de despăgubire și valoarea înscrisă în titlul de plată. Titlul de plată va fi valorificat conform lit. a), iar titlul de conversie se va valorifica conform lit. b)”.

IV.2. Opinia completului de judecată

Considerăm că, ceea ce se pune în discuție în chestiunea de a ști dacă sunt aplicabile dispozițiile art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013 și persoanelor îndreptățite sau autorilor acestora care au obținut titluri de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și care nu au urmat procedura administrativă și termenele privind valorificarea acestora prevăzute în Secțiunea 1, Titlul VII din Legea nr. 247/2005, se referă la modul de aplicare a legii în timp. Cu alte cuvinte, problema care se pune în cauză este aceea dacă, unui titlu de despăgubire emis conform Titlului VII din Legea nr. 247/2005, care prevedea o procedură obligatorie de valorificare prin exprimarea opțiunii persoanei îndreptățite în termenul de 3 ani de la data emiterii, îi mai este aplicabilă acea procedură cât timp actul normativ care abrogă și înlocuiește această procedură, respectiv Legea nr.165/2013, nu mai conține o normă care să stabilească obligația parcurgerii și finalizării acelei proceduri pentru ca persoanele îndreptățite să beneficieze de plata sumelor de bani înscrise în titlul de despăgubire.

În speță, reclamanta deține titlul de despăgubire Decizia nr.4359/FF/02.09.2008 prin care s-a stabilit un quantum al despăgubirilor de 41.250 lei conform raportului de evaluare întocmit în dosarul intern nr. 8763/FFCC/2007, cererea de emiterie a unui titlu de plată fiind adresată Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților în anul 2013.

La momentul emiterii titlului de despăgubire erau aplicabile prevederile art. 18 și 18¹ alin. (1)-(4) din Legea nr. 247/2005, modificată prin O.U.G. nr. 81/2007, care dispuneau în sarcina Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților obligația emiterii, pe baza

titlurilor de despăgubire aferente și a opțiunilor persoanelor îndreptățite, să emită un titlu de conversie și/sau un titlu de plată, titlul de conversie urmând a fi înaintat Depozitarului Central în termen de 30 de zile calendaristice de la data emiterii, iar titlurile de plată Direcției pentru Acordarea Despăgubirilor în Numerar în vederea efectuării operațiunilor de plată.

În ceea ce privește modalitatea de valorificare a titlurilor de despăgubire, normele legale menționate dispuneau că titularul unui titlu de despăgubire avea „posibilitatea să solicite fie realizarea conversiei acestuia în acțiuni emise la Fondul „Proprietatea”, fie acordarea de despăgubiri în numerar, fie parte în acțiuni, parte în numerar”, după distincțiile prevăzute în alin. 2 și 3 ale art. 18¹, în funcție de cuantumul sumelor menționate în titlul de despăgubire, iar valorificarea titlurilor de despăgubire se putea face într-un termen de 3 ani de la data emiterii, care însă nu expira mai devreme de 12 luni de la prima ședință de tranzacționare a acțiunilor emise de Fondul „Proprietatea”.

În cazul exprimării de către titularul titlului de despăgubire a opțiunii de primire a despăgubirilor în numerar, art. 18² lit.a) din Legea nr. 247/2005 impunea acestuia să se prezinte, personal sau prin mandatar cu procură autentică, la Direcția pentru Acordarea Despăgubirilor în Numerar, care, după reținerea titlului de despăgubire în original, urma să transfere despăgubirea în numerar în termen de 15 zile calendaristice de la data existenței disponibilităților financiare.

Legea nr. 165/2013, care prin art. 50 lit.c) a abrogat expres art. 18, 18¹ și 18² din Legea nr. 247/2005, a stabilit o nouă procedură de acordare de măsuri compensatorii pentru imobilele ce nu pot fi restituite în natură (art. 21), în cadrul căreia se emite o decizie de compensare prin puncte de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, pentru valorificarea punctelor și în numerar fiind prevăzut pentru viitor un termen de opțiune de 3 ani de la emiterea deciziei, dar nu mai devreme de ianuarie 2017 (art. 31 alin.1). Această procedură se referă însă la dispozițiile autorităților administrației publice locale/deciziilor entităților investite care au fost emise după intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2005, iar nu și deciziilor/dispozițiilor emise anterior și pentru care s-au emis titluri de despăgubire în temeiul Legii nr. 247/2005.

Referitor la acestea din urmă, Legea nr. 165/2013 prevede în Cap. V, Dispoziții tranzitorii și finale, art. 41 alin.(1), că „plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri bănești în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, se face în termen de 5 ani, în tranșe anuale egale, începând cu 1 ianuarie 2014”, iar în alin.3 stabilește că „pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite la alin.(1) Comisia Națională emite titluri de despăgubire, prin aplicarea procedurii specifice Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor”. Alin.4 prevede că „titlul de plată se emite de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în condițiile alin.(1) și (2) și se plătește de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere”.

Observăm din analiza textelor citate că art. 41 alin.1, care se referă la ”plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri”, deși privește perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu stabilește, folosind terminologia consacrată în Legea nr. 247/2005, că aceasta se va face în baza titlurilor de plată emise anterior de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, ci dimpotrivă, folosind o expresie consacrată de legea nouă, dar neclară și confuză pentru procedura Legii nr. 247/2005, arată că plata vizează „dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi”, arătând ulterior, în alin. 3 și 4, cine emite titluri de despăgubire și cine emite titluri de plată.

Or, astfel cum se constată din speța de față și din hotărârile depuse la dosar, există și situații în care deși dosarele „au fost aprobate”, fiind emise titluri de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, nu au fost emise și titlurile de plată de către Autoritatea națională pentru Restituirea Proprietăților pentru că titularii titlurilor de despăgubire nu au formulat o opțiune pentru conversia acestora în acțiuni sau titluri de plată.

Pornind de la această problemă s-a considerat necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea modului de interpretare a dispozițiilor art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013, care nu face distincție între situațiile în care au fost emise numai titluri de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, fără ca ulterior să fie emise și titluri de plată fie din cauza neexprimării opțiunilor de către titularii lor în termenul prevăzut de lege, fie din cauza întârzierii procedurilor de emitere a acestor titluri, și situațiile în care titlurile de despăgubire au fost convertite în titluri de plată, în urma exprimării opțiunii de către persoana îndreptățită.

În interpretarea art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013 considerăm că trebuie avute în vedere cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1/2016, prin care se stabilește că se află în situații juridice diferite, sub aspectul reglementării legale incidente modalității de valorificare titlului de despăgubire, beneficiarii unui titlu de despăgubire care a fost valorificat prin emiterea unui titlu de plată anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și beneficiarii cărora nu le-a fost emis titlul de plată, corespunzător valorii titlului de despăgubire, până la intrarea în vigoare a legii noi și că, din acest punct de vedere, este firesc ca, în temeiul principiului de drept *tempus regit actum*, modalitatea de acordare a despăgubirilor să se supună regulilor în vigoare la data emiterii deciziei administrative (paragraf 22).

De asemenea, relevante sunt și statuările Curții Constituționale din Decizia nr. 565/2014 prin care instanța de drept constituțional a reținut că „recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul legii vechi, art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013 nu are caracter retroactiv, ipoteza avută în vedere de legiuitor fiind aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul propriu de aplicare „ (paragraf 14).

Considerăm, în concluzie, că situațiile juridice privind titlurile de despăgubire emise anterior intrării în vigoare a Legii 165/2013, în legătură cu care titularii nu și-au exprimat dreptul de opțiune în termenul de 3 ani prevăzut de art. 18¹ alin.4 din Legea nr. 165/2013, sunt situații juridice născute și stinse sub imperiul actului normativ care le reglementa, guvernate așadar de principiul de drept *tempus regit actum* și care nu intră în domeniul de reglementare al art. 41 alin.(1)-(4) din Legea nr. 165/2013.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D I S P U N E

În temeiul art. 519 Cod procedură civilă sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Sunt aplicabile dispozițiile art. 41 alin.1 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și persoanelor îndreptățite sau

autorilor acestora care au obținut titluri de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și nu au urmat procedura administrativă și termenele privind valorificarea acestora prevăzute în Secțiunea 1, Titlul VII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente ?

Dispune suspendarea judecării conform dispozițiilor art. 520 alin.2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 aprilie 2016.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)